



У.зх. № 8/15.02.2021 г.

ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА
ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
Д-Р ДАНИЕЛА ДАРИТКОВА

СТАНОВИЩЕ

от специалност Психология, Философски факултет,
Софийски университет „Св. Климент Охридски“

ОТНОСНО: Законопроект за съсловната организация и професионалната дейност на психолозите, вх. № 154-01-14, внесен на 11.02.2021 г.

Уважаема госпожо Председател,

От години в професионалната психологическа общност се обсъжда въпросът за законово регламентиране на дейността на психолозите в България и въвеждане на единни стандарти и критерии за практикуването на психологията като професия. Предложеният законопроект за съсловната организация и дейността на психолозите в Република България е необходима крачка в това направление. За да се изгради добра законова база, регламентираща работата на професионалните психолози, е необходимо да се отчете мнението на заетите в основните сфери на психологическа дейност и необходимите им условия, осигуряващи пълноценното изпълнение на техните функции. Специалност „Психология“ към Софийски университет „Св. Климент Охридски“ участва в този процес с конкретни мнения и оценки по време на изготвянето на проектозакона. С този отзив изразяваме своето мнение по предложениния окончателен текст.

Дружеството на психолозите в България, което е инициатор на изготвянето на проектозакона, беше подготвило един вариант на проектозакона след ограничени дискусии, който не срещна одобрението на психологическото съсловие, поради което се наложи доработването на проекта, резултат на което е настоящият, влязъл за разглеждане в Народното събрание, вариант. При подготовката на настоящия текст на проектозакона авторите му се консултираха с

целия спектър от участници в психологическата общност. Проектозаконът е отчетел различните гледни точки. Резултатът е новата философия на регулацията – идеята за секционната структура на съсловната организация на психолозите и възможността всеки психологически сектор да разработи условия, стандарти и механизми, които да му осигурят автономия и пространство за развитие в организационен и функционален план.

2. Заслуга на проектозакона е, че той дава възможност психологическата дейност в даден сектор да се регулира с общи за всички членове на секцията правила, съответстващи на професионалната насоченост на съответното направление. Заедно с това, проектозаконът ще позволи да се съхрани независимостта и индивидуалността на всяко от направленията, като регулацията му се осъществява от най-компетентните и отговорни специалисти, излъчени на общите секционни събрания. Оценяваме тази стъпка като демократично съответствие на проектозакона на характера и нуждите на разнообразните дейности, които психологията осъществява.

3. Проектозаконът запазва и гарантира автономията в дейността на академичните психолози, като поверява дефинирането на стандартите и регулацията на тази дейност на университетите в съответствие със самоуправлението, предоставено от „Закона за висшето образование“ и от „Закона за развитие на академичния състав“. Проектозаконът за съсловната организация и дейността на психолозите запазва независимостта и автономията на висшето образование по психология по отношение на учебни планове и програми, научноизследователската, практическата и публицистичната дейност.

Проектозаконът е в съзвучие с „Европейската харта за изследователите“, която определя ролите, отговорностите и назначенията на учените в страните от Европейския съюз, както и с „Кодекса за поведение при подбор на изследователи“, дефиниращ главните принципи и изисквания, които трябва да се следват от работодателите и/или финансиращите институции при назначаване или наемане на учени.

Заключението в тази част на оценката ни за проектозакона е, че той не влиза в противоречие с основните нормативни документи, които регулират преподавателската, научноизследователската и практическата дейност на университетските преподаватели и позволява действащата национална и европейска нормативна база безпрепятствено и успешно да се прилага със Закона за съсловната организация и дейността на психолозите в Република България.

4. През последните години нарасналото търсене на психологическа помощ и експертиза издигна авторитета на психолога. За съжаление, нарасналото търсене доведе и до предлагане на психологическа помощ от лица без необходимата подготовка и дори без диплома за завършено образование по психология. В тази връзка наляга проблемът за етиката в поведението на психолога. С приемането на проектозакона и предвиденото в него задължително вписване в Регистър на правоспособните психолози, спазването на етичните принципи стават задължително изискване, нарушаването на което води до дисциплинарни и законови санкции.

В заключение: Подкрепяме приемането на Законопроект за съсловната организация и професионалната дейност на психолозите от депутатите на Народното събрание с убеждението, че той е необходим и ще изиграе своята положителна роля както за издигане саморегулацията на съсловието на психолозите на ново, качествено по-високо равнище, така и за обществото като цяло, което ще има гаранции, че ще получава адекватна и ефективна психологическа помощ и експертиза. Това е закон, за който съсловието на психолозите отдавна е подготвено интелектуално и морално.

Дата 15 февруари 2021 г.

гр. София

Ръководител на катедра „Обща,
експериментална,

развитийна и здравна психология:

(Проф. дпсн И. Зиновиева)

IRINA
ZINOVIEVA

Digitally signed by
IRINA ZINOVIEVA
Date: 2021.02.15
14:43:58 +02'00'

Ръководител на катедра „Социална,
организационна,

клинична и педагогическа психология”:

(Проф. дпсн Л. Георгиев)

Ludmil
Georgiev

Digitally signed by
Ludmil Georgiev
Date: 2021.02.15
14:55:58 +02'00'

ДЕКАН НА ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ:

(Проф. дпсн С. Карабельова)

